

ἢ ἀπλῶς ἀπόπειρα (ἀπόπειρα πρὸς φόνον, οἶον: δικάστηκε γιὰ ἀπόπειρα) κοιν. 2) Τόπος ἀνερευνηθεὶς πρὸς εὐρεσιν ὀρυχείου σμύριδος Νάξ. (Βόθρ.): "Ὅσες φλέες δὲ βγαίνουνε σμυρίγι τοῖς λένε ἀπόπειρες. Πάμε νὰ πιάσωμε μιὰν ἀπόπειρα.

3) Δύσκολος, στενόχωρος κατάστασις Εὐβ. (Στρόπον.): "Ἀμα εἶδι τοῦ 'πόπειρον, ἔπιοι κατὰ πάνον κὶ πέρασι (ἐπὶ ἀνθρώπου κυκλωθέντος πρὸς σύλληψιν).

ἀποπέλαγα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. πέλαγο.

Ἀπὸ τοῦ πελάγους, ἀπὸ τῆς θαλάσσης: Ἔρχεται ὁ ἀγέρας ἀποπέλαγα.

ἀποπελαγώνω Λευκ. Πελοπν. (Κορινθ.) κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. πελαγώνω.

1) Φέρω τινὰ εἰς δύσκολον θέσιν, κάμνω τινὰ νὰ σκοτισθῇ, συγχύζω ἔνθ' ἄν.: "Ἡμῶνα πελαγωμένος, ἦρθε κὶ αὐτὸς μὲ τὰ ξελέματά του καὶ μ' ἀποπελάγωσε (ξελέματα = ἐριστικὴ διάθεσις, ἔριδες) Λευκ. Τὸν ἀποπελάγωσε μὲ τοῖς φασαρίεσ ποῦ τοῦ 'καμε καὶ τὰ 'χασε Κορινθ. Συνών. ἀποθαλασσοώνω 2, ζαλίζω, σασιίζω. 2) Ἀμετβ. σκοτίζομαι, συγχύζομαι ἔνθ' ἄν.: Ἀποπελάγωσε καὶ δὲν ξέρει τί νὰ κάμῃ Κόρινθ. Εἶχα τόσα βάσανα καὶ μὲ τοῖς σκοτοῦρες τῶρα τοῦ παιδιοῦ μου ἀποπελάγωσα Λευκ.

ἀποπελεκίδι τό, ἀμάρτ. ἀποπελεσιίδι Χίος

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποπελεκῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Τὸ διὰ τοῦ πελεκήματος ἀποσπώμενον: Ἄσμ.

Δύνεται πέτραν πελεκᾷ νὰ χιτίζ-ζῃ περιόλι τσαὶ τ' ἀποπελεσιίδι τῆς πύργον νὰ θεμελιώσῃ.

Συνών. ἀποπελεκούδι.

ἀποπελεκούδι τό, ἀγν. τόπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποπελεκῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούδι.

Ἀποπελεκίδι, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Σὰν πεῦκο τὸν ἐστήσανε, σὰν δρῦ τὸν πελεκοῦνε καὶ τ' ἀποπελεκούδι τὸν 'ς τὴν κάμινω τὰ ρίχνουν.

ἀποπελεκῶ Λεξ. Δημητρ.

Τὸ ἀρχ. ἀποπελεκῶ.

Τελειώνω τὸ πελέκημα, ἀπεργαζόμενός τι διὰ πελεκήματος φέρω αὐτὸ εἰς πέρας: Ἀποπελέκησε τὸ πωρὶ νὰ τὸ βάλωμε κατώφλι.

ἀποπέρα ἐπίρρ. ἀποπέραν Πόντ. ἀποπέρα κοιν. ἀπουπέρα βόρ. ἰδιώμ. 'ποπέρα σύννηθ. 'πουπέρα σύννηθ. βορ. ἰδιώμ. ἀπ'πέρα Στερελλ. ('Ἀμφ.) ἀουπέρα Μακεδ. ἀχ'πέρα Στερελλ. (Μέγα Χωρ.) ἀγουπέρα Ἡπ. (Τζαμαντ.) ἀπόπερα Ἡπ. Κέρκ. ('Αργυρᾶδ. κ.ά.) Πελοπν. (Τριφυλ.) κ.ά. ἀπόπειρα Στερελλ. (Λίτωλ.) 'πόπερα Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) ἀιπέρα Μακεδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίρρ. πέρα.

1) Ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους κοιν. καὶ Πόντ.: Δὲν ἦρθε ἀκόμη ἀποπέρα. "Ὅταν ἔρῃ ἀποπέρα, θὰ σοῦ τὸ παραγγείλω. Τὸν βλέπω νὰ περνοδιαβαίνει ἀποπέρα, μὰ δῶ δὲν ἔρχεται κοιν. Δὲν ἀκῶ ἀπεντοῦ ἀπόπερα, ἔλα πρὸ κοντὰ Τριφυλ.

2) Πέραν, τὸ ἀπέναντι μέρος, ἐπὶ στάσεως ἢ κινήσεως πολλαχ.: Τί κάθεσαι ἀπόπερα; πέρασε δῶ. Τὸ βουνὸ ἀπόπερα ρίχνει ἕναν ἥσκιο Ἡπ. Πάμ' ἀποπέρα 'ς τ' ἁλώνι - 'ς τὴ σταφίδα Πελοπν. ('Ανδρίτσ.) Θὰ πιάσῃ ἀπ'πέρα 'ς τοῦ Μορᾶ Στερελλ. ('Ἀμφ.) Πέρασις ἀιπέρα; Μακεδ. Κάνουμε 'ς τὸ χωριὸ λαδατίνες καὶ σαλτένονυμ' ἀπόπερα καὶ δρασκελάμε καὶ τὰ παιδιὰ μας Ἀργυρᾶδ. || Ἄσμ.

'Σ τὴν ἀποπέρα γειτονιά, 'ς τὴν παρακάτω ρούγα, μὰ λυγερὴ κοιμώτουνε 'ς τ' ἀντρός τῆς τοῖς ἀγκάλες ἀγν. τόπ.

Γιὰ νὰ περάσω ἀπόπερα νὰ πάω κατὰ τὸ βάλτο ἀγν. τόπ.

Τῆρα σὲ 'κεῖνο τὸ βουνὸ ποῦ εἶναι ψηλὸ καὶ μέγα, 'ς τὴν ἀποπέρα τὴ μερὰ κείτονται τρία κιβούρια

Ἡπ. Πβ. ἀντίπερα. 3) Μακράν, εἰς ἀπόστασιν Κέρκ.: Ἀπόπερα ἀπὸ τὸ σύνορο.

ἀποπεραθῆ ἐπίρρ. ἀμάρτ. 'ποπεραθῆ Κρήτ. ('Εμπαρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. *ἀποπεραθεν.

Ὀλίγον περαιτέρω: Ἀμε 'ποπεραθῆ 'ς τὸ σῶχωρο νὰ τὸ βρῇς.

ἀποπεράτωσι ἢ, Ἰθάκ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀποπεράτωσις.

Ἡ περάτωσις τῆς ὑφάνσεως.

ἀποπερικαίω ἀμάρτ. ἀποπερικαύγω Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. περικαίω.

Καίω ἐντελῶς ἰδίᾳ ἐπὶ ἀγροῦ ἔχοντος φρύγανα: Ἐποπερίκαψές τα πρὸ τὰ πλευρά, πότε θὰ τὰ σπείρῃς;

ἀποπερικαμῶς ὁ, Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποπερικαίω.

Τὸ τέλος τῆς περικαύσεως τῶν φρυγάνων τοῦ ἀγροῦ: 'Σ τὸν ἀποπερικαμὸ θὰ φῶ, 'γιατὶ ἔχω δουλειά.

ἀποπερίκαυτος ἐπίθ. Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀποπερικαυτός < ἀποπερικαίω, τῆς στερήσεως δηλουμένης διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

Ὁ μήπω περικανθεὶς, ἰδίᾳ ἐπὶ ἀγρῶν.

ἀποπερυσσεύω ἀμάρτ. ἀποπερ'σσεύκωμαι Πόντ. ('Οφ. Σαράχ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. περυσσεύω.

Περυσσεύω, μένω ὡς ὑπόλοιπον: Ἐπεπερ'σσεῦται τὸ φαεῖν.

ἀποπερνῶ Κρήτ. κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. περνῶ.

Περνῶ ἐντελῶς, παρέρχομαι ἀνεπιστρεπτί: Ἄσμ.

Ἐποπεράσαν οἱ καιροὶ ποῦ 'κλαιγα 'γὼ γιὰ σένα, ἐδὰ κλαίω γι' ἄλλο κορμί, κλαῖγε καὶ σὺ γιὰ μένα.

ἀποπερσέγγ' τό, Πόντ. ('Οφ. Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

Τὸ ὡς περιττὸν ἀπορριπτόμενον ἔνθ' ἄν.: "Ὅμο ἀποπερσέγγ' ἔδει με (μὲ θεωρεῖ ὡς περιττὸν, ὡς ἄχρηστον) Ὁφ.

ἀποπετριάζω ἀμάρτ. 'ποπετριάζω Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. πέτρα.

Γίνομαι ὡς πέτρα, ἀπολιθοῦμαι: Ἐποπετρίασεν τὸ χωράφι (ἔσφιξε τὸ χῶμα). Συνών. ἀποπετρώνω.

ἀποπετρώνω ἀμάρτ. 'ποπετρώνω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. πετρώνω.

Ἀποπετριάζω, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Τῶν 'τδεῖνα 'πού τὸ ἔδκιν τους ἦρταν τῶν 'ποπετρώσαν τῶ 'ὕστερα καπαρτίσασιν τῶ οἱ κόρφοι τῆς ἀγκῶσαν.

ἀποπετῶ Νάξ. ('Απύρανθ.) Μετοχ. ἀποπεταμένος Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. πετῶ.

Ἀπορρίπτω. Ἡ μετοχ. ἀποπεταμένος = περιφρονημένος, παραρριγμένος Κρήτ.: Μὴ δό 'ῃς ἀποπεταμένο κ' εὐτὸ τὸ κακορρίζικο, μὰ ψυχὴ ἔχει. Συνών. παραρρίζνω, παραπετῶ, πετῶ.

